Wpływ inwestycji narciarskich na krajobraz

Rozwój inwestycji narciarskich odbywa się w bardzo wrażliwych na zmiany krajobrazach górskich. Skutki budowy i funkcjonowania stacji narciarskich dla krajobrazu są zależne od skali przedsięwzięcia i jego zakresu oraz od specyfiki krajobrazu, a którym projekt jest zrealizowany.

Najmniejszy wpływ będą mieć stacje narciarskie planowane i budowane bez istotnych zmian w strukturze krajobrazu np. poprzez adaptację istniejących obszarów rolnych na stokach, bez niszczenia lasów i zadrzewień, przekształcania rzeźby terenu oraz pokrywy glebowej.

Największe oddziaływanie generują stacje narciarskie realizowane w obrębie zwartych kompleksów leśnych pokrywających stoki gór, z dużym zakresem prac ziemnych związanych z profilowaniem stoków narciarskich. Duże stacje narciarskie z wieloma trasami zjazdowymi i wyciągami gondolowymi i kanapowymi nierozerwalnie związane są również z rozwojem towarzyszących im funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych, także znacząco oddziałujących na krajobraz.

Zakres wpływu stacji narciarskich na krajobraz możemy podzielić na strukturalno-funkcjonalne oraz percepcyjne (głównie widokowe). Do pierwszych z nich zaliczamy:

- **dewastacja obszarowa, liniowa i punktowa terenu** – związana jest z realizacją obiektów budowlanych (stacje wyciągów, podpory, budowle o funkcji usługowej, a także infrastruktura komunikacyjna i towarzysząca tj. instalacja do oświetlenia i naśnieżania stoków) oraz pracami ziemnymi związanymi z niwelacją stoków narciarskich. Przekształcenia o charakterze wielkoobszarowym związane są z trwałą utratą powierzchni biologicznie czynnych, w tym usunięciem drzew i krzewów.
- **fragmentacja krajobrazu oraz zmiany struktury biocenoz** – związane z rozcinaniem i niszczeniem jednorodnych biocenoz leśnych lub łąkowych, prowadzące do powstania mozaiki

krajobrazu. Zagrożenia związane z fragmentacją krajobrazu zwiększa sytuowanie grodzonych tras zjazdowych i wyciągów narciarskich wzdłuż spadków stoku, z rozcięciem pięter klimatyczno-roślinnych, stanowiąc barierę na przebiegu szlaków migracyjnych. Zmiany w obrębie biocenoz są związane z ich zniszczeniem podczas prac profilujących stoki, związane z efektem naśnieżania, ratrakowania, stosowania chemicznych środków ochrony śniegu, fizycznego niszczenia przez narciarzy.
- **zmiany w procesach funkcjonowania krajobrazu** – związane m.in. z tworzeniem barier migracyjnych, uruchomieniem procesów erozyjnych i osuwiskowych, zmniejszeniu retencji gleby, zmianie gospodarki wodnej.

Kluczowymi oddziaływaniami w zakresie zmian percepcji krajobrazu pod wpływem budowy i funkcjonowania stacji narciarskich są:

- **zmiana struktury wizualnej form pokrycia terenu i stworzenie nowej geometrii fizjonomii krajobrazu** – związana z wprowadzeniem do krajobrazu nowej geometrii głównych elementów pokrycia, czyli tras narciarskich i tras wyciągów, ale również poprzez wprowadzenie obcych elementów punktowych, liniowych i obszarowych związanych z zabudową, układem komunikacyjnym i wyciągami. O sile oddziaływania wizualnego stoków narciarskich decyduje kontrast między powierzchniami biologicznie czynnymi a antropogenicznymi strukturami.
- **wprowadzenie nowych elementów ukształtowania rzeźby terenu** obcych w stosunku do naturalnego ukształtowania powierzchni stoku, np. muld, ścianek, rynien snowboardowych.
- **wprowadzenie nowych obiektów architektonicznych** o dużym oddziaływaniu widokowym, w szczególności obiektów stacji wyciągów, parkingów, restauracji, hoteli, Tworzą one nowe dominanty przestrzenne i zmieniają związki kompozycyjne w krajobrazie. W większości przypadków stacje wyciągów narciarskich są obiektami bardzo odbiegającymi formą architektoniczną od istniejącej w górach zabudowy.
- **chaos informacyjny** związany z występowaniem bardzo licznych reklam, billboardów, szyldów, znaków, ogłoszeń o różnych rozmiarach, kolorystyce i formie.
- **sztucznego oświetlenia stoków narciarskich**.

Zasięg oddziaływania inwestycji na krajobraz powinien być indywidualnie określany na podstawie analizy ekspozycji czynnej i biernej. Przy nocnym oświetleniu tras, zasięg oddziaływania wizualnego może przekraczać nawet 20 km.